

ת"פ 1599/07/20 - מדינת ישראל נגד דוד יעקוביאן, שוקרוללה יעקוביאן ע"י

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 1599-07-20 מדינת ישראל נ' יעקוביאן ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט חגי טרסי
המאשימה
נגד
הנאשמים

מדינת ישראל

1. דוד יעקוביאן
2. שוקרוללה יעקוביאן ע"י ב"כ עו"ד דוד גולן

גזר דין

הנאשמים הורשעו על פי הודאותיהם, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בו יוחסו לנאשם 1 עבירות של **הפקרה לאחר פגיעה** - עבירה על סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן: "**הפקודה**"), **גרם מוות ברשלנות** - עבירה על סעיף 64 לפקודה **ושיבוש מהלכי משפט** - עבירה על סעיף 244 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**"). ואילו לנאשם 2 יוחסו עבירות של **שיבוש מהלכי משפט** - עבירה על סעיף 244 לחוק **ומסירת ידיעה כוזבת** - עבירה על סעיף 243 רישא לחוק.

כתב האישום

על פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, נאשם 1 הוא בנו של נאשם 2, והשניים עובדים יחד בחנות הנמצאת בפינת הרחובות הרצל ופתח תקווה בעיר נתניה (להלן: "**החנות**"). ביום 11.6.20, בשעה 8:55 לערך, נהג נאשם 1 ברכבו ברחוב פתח תקווה בנתניה, מכיוון דרום לצפון, והתקדם לצומת הרחובות פתח תקווה - אפרים אהרונסון (להלן: "**הצומת**"). אותה עת היה מצב הדרך כדלקמן: מזג האוויר נאה, ראות טובה, אור יום. מדובר בדרך עירונית, מהירות מותרת 50 קמ"ש, כביש אספלט תקין, ישר ויבש. רחוב דו-סטרי, מופרד באי תנועה ועליו גדר ברזל, שני נתיבים לכל כיוון. בחלקו הדרומי של הצומת, על רחוב פתח תקווה, קיים מעבר חצייה מצויר (להלן: "**מעבר החציה**"), מסומן מצדיו בתמרורים מס' 306 וכן תמרור מס' 707, רמזור צהוב מהבהב מעל למעבר החציה. בכיוון נסיעת נאשם 1, אשר נסע בנתיב השמאלי, שדה הראיה פתוח לפניו וניתן להבחין בתמרורים ובמעבר החציה ממרחק של 190 מטרים לפחות, כאשר ממרחק 115 מטר ניתן להבחין בהולכי רגל העומדים על אי התנועה משמאל לנתיב נסיעת נאשם 1, ואילו ממרחק של 74 מטר ניתן להבחין בהולכי רגל העומדים על המדרכה הימנית בסמוך למעבר החציה, אף כאשר רכב ניצב בנתיב הימני.

אותה עת, בצומת, החלה גב' לידה ציונית ז"ל, ילידת 1958 (להלן: "**המנוחה**") בחציית רחוב פתח תקווה, ממזרח

למעבר, קרי, מימין לשמאל בכיוון נסיעת הנאשם, על גבי מעבר החציה. רכב נוסף שנסע בכיוון נסיעת הנאשם, בנתיב הימני, הבחין במנוחה, האט מהירותו על מנת לאפשר למנוחה לחצות את הכביש וזו השלימה את חציית הנתיב הימני והחלה בחציית הנתיב השמאלי. נאשם 1 שנסע במהירות של כ-71 קמ"ש, לא הבחין במנוחה, המשיך בנסיעה רציפה ופגע בה, בעודה על מעבר החציה, עם חזית רכבו. המנוחה הוטחה לעבר שמשות הרכב, ראשה פגע בתחתית השמשה ולאחר מכן גופה התרומם באוויר ופגע פעם נוספת בחלק העליון של שמשות הרכב. מעוצמת הפגיעה נזרק גופה למרחק של כ-31 מטר צפונה ממעבר החציה (להלן: "התאונה"). כתוצאה מהתאונה, נחבלה המנוחה בראשה ובכל חלקי גופה.

נאשם 1 עצר את הרכב מרחק קצר לאחר מקום התאונה ומיהר להתקשר לנאשם 2, כשהוא מדווח לו כי פגע במנוחה על גבי מעבר החציה. הנאשם ירד מרכבו וראה חובש הצלה אשר היה על אופנוע ועבר במקום, עצר והחל לבצע פעולות החייאה במנוחה, והכל בטרם עזב את המקום. נאשם 2, שאותה עת היה בחנות, מיהר והגיע למקום התאונה עוד טרם הגעת כוחות המשטרה למקום. עם הגיעו, פגש בנאשם 1 ואמר לו "לך, הכל בסדר, לך" וכן "אני אקח את זה עלי". מיד לאחר מכן, בטרם הגיעו כוחות המשטרה לזירת התאונה, עזב נאשם 1 את המקום והלך ברגל לעבר החנות. נאשם 2, שנותר במקום התאונה, הציג עצמו בפני השוטרים כמי שנהג ברכב ופגע במנוחה. בהמשך קבעו כוחות ההצלה את מותה של המנוחה במקום התאונה. בהמשך היום, וכן בחקירה נוספת כעבור 10 ימים, נחקר נאשם 2 תחת אזהרה, ושב והציג עצמו ככזב כמי שנהג ברכב בעת האחרונה וטען כי המנוחה חצתה את הכביש ממערב למזרח.

רשלנותו של נאשם 1 באה לידי ביטוי בכך שנהג במהירות העולה על המותר בדרך עירונית, לא נתן תשומת לב מספקת למצב הדרך, לתנועת עוברי הדרך וחציית הולכי רגל, חרף שדה הראייה שעמד לרשותו והתמרורים המורים על מעבר החציה לא הבחין במנוחה ולא האט או בלם כדי להימנע מפגיעה בה ולא אפשר לה להשלים את החצייה בבטחה.

במסגרת הסדר הטיעון בין הצדדים, שגובש בהליכי גישור, סוכם על קבלת תסקיר שירות המבחן לגבי כל אחד מהנאשמים. לגבי העונש, הוסכם כי המאשימה תעתור לעונש ראוי של 30 חודשי מאסר בעניינו של נאשם 1, ולעונש ראוי של 9 חודשי מאסר, שיכול וינשא בעבודות שירות לגבי נאשם 2, וזאת לצד רכיבי ענישה משלימים, בעוד ההגנה תוכל לטעון לכל עונש על פי ראיות עיניה.

תסקירי שירות המבחן

מהתסקיר שהוגש בעניינו של נאשם 1 עולה כי מדובר באדם כבן 36, נשוי ואב לשלוש בנות פעוטות, המתגורר עם משפחתו בהרצליה ועובד בעסק המשפחתי בנתיניה. הנאשם סיים 12 שנות לימוד, שוחרר משירות צבאי, על רקע אי התאמה, והשתלב מאז בעסק המשפחתי עם אביו. הנאשם נעדר עבר פלילי, אך עיון בגיליון עברו התעבורתי העלה כי לנאשם רישיון משנת 2003 ובעברו 27 הרשעות תעבורה, בעבירות שונות שבעטיין נפסל מלהחזיק רישיון נהיגה מספר פעמים בעבר, לאחרונה בשנת 2016. שירות המבחן התרשם כי אופי הרשעותיו בתעבורה מעיד על נטייתו כנהג להתנהל לעתים באופן אגוצנטרי, כשרואה לנגד עיניו בעיקר את צרכיו בניידות ומתקשה לחשוב על השלכות התנהגותו על סביבתו ומשמעות הסיכון העולה מבחירותיו.

נאשם 1 מסר כי בבוקר התאונה נסע לעבודתו כמידי יום ולא הבחין במנוחה שחצתה את הכביש, עד רגע הפגיעה. מיד עצר וירד מרכבו, נחרד למראה המנוחה והתקשר לאביו בבהלה. הנאשם התקשה להכיל את המראות הקשים ואת החרדה שהציפה אותו, וכשהגיע אביו למקום, אמר לו האב שילך והוא ייקח על עצמו את האחריות לתאונה. נאשם 1 סיפר שלא פעל מתוך כוונה לחמוק מעונש, אלא מתוך בהלה גדולה אשר שיבשה את שיקול דעתו. עוד תיאר כי גם אביו לא התכוון לפעול באופן פוגעני וכי הגיב באופן אימפולסיבי מתוך דאגה לו ולילדיו.

הנאשם ביטא כאב וצער על התוצאות הקשות של התאונה. תיאר כי בשבועות הראשונים לאחר התאונה התקשה לתפקד, הסתגר בחדרו, מיעט לאכול וסבל מקשיי שינה ומסיוטים. בהמשך הצליח לחזור לתפקד, בעיקר בגלל שהוא מפרנס יחיד למשפחתו ולא הייתה לו ברירה, אך גם בעיתיו זה חווה פלאשבקים מהתאונה, סובל מתאבון ירוד וקשיי שינה אשר בעקבותיהם פנה לפסיכיאטר אשר נתן לו מרשם לכדורי שינה. עוד ציין כי משפחתו מהווה לו עוגן ממשי.

באשר לעבירת ההפקרה, התקשה הנאשם לקבל אחריות מלאה, כאשר הודה כי עזב את מקום התאונה לאחר הגעת אביו ובטרם הגיעו גורמי המשטרה, אולם התקשה להבין את המשמעות הפוגענית בבחירתו לעזוב את המנוחה בזירת התאונה לאחר שכבר התקהלו אחרים במקום. נראה כי הנאשם מתקשה בהתבוננות ביקורתית על בחירתו זו, כשהיה ממוקד בצרכיו האישיים והמשפחתיים ובחששותיו מפני ענישה מחמירה. הנאשם ביטא הבנה מילולית באשר לחומרת מעשיו, כולל נכונות לשאת בעונש, אולם ניכר כי בהקשר להפקרה מגיב מתוך מקום הגנתי ונוקשה, ככל הנראה נוכח הבנתו את הפגם המוסרי שדבק בהתנהגותו זו, כולל המניפולטיביות המשתקפת מהצעת האב והיענותו לה. שירות המבחן התרשם כי הוא תופש עצמו במידה מסוימת גם כקורבן של הנסיבות, כשמצפה להתחשבות נוכח הסיטואציה הרגשית הקיצונית בה היה נתון.

שירות המבחן התרשם כי נאשם 1 הוא אדם נורמטיבי ויציב בתפקודו במרבית מישורי חייו, הנהנה מגורמי תמיכה משמעותיים, אך התנהלותו כנהג בעייתית לאורך השנים, כשנראה כי מונע מתפיסה אגוצנטרית וקושי לראות את צרכי האחר. גם כיום, הוא עדיין מתקשה לקבל אחריות מלאה על התנהלותו ומתקשה להבין לעומק את הפוגענות והבעייתיות המשתקפות ממעשיו. בהקשר זה ציין שירות המבחן כי להתרשמותו נאשם 1 אינו בעל דפוסי התנהלות שוליים או בעייתיים מושרשים, ואף אינו בעל דפוס מרמה, אולם נראה כי לעיתים נוטה לתפישה עצמית קורבנית. **כגורמי סיכון** התייחסה קצינת המבחן לאופי רשלנותו של הנאשם בתאונה, תוצאותיה הקשות של התאונה והתנהלותו לאחר התאונה. עוד התייחסה לקשייו כיום לקבל אחריות מלאה על בחירתו לעזוב את המקום, לעברו התעבורתי ולהתרשמות כי נוטה להתנהלות אגוצנטרית ובעייתית בכביש. **כגורמי סיכוי לשיקום** צוינה העובדה כי מדובר באדם נורמטיבי בתפקודו הכללי ועמדותיו, נעדר עבר פלילי, המחזיק עבודה יציבה וכי משפחתו מהווה גורם תמיכה משמעותי. בנוסף התייחס שירות המבחן לכאב והצער שביטא לנוכח תוצאותיה הקשות של התאונה וליכולת להכיר, ולו באופן ראשוני, בכאב של בני משפחת המנוחה ונכונותו לבטא צער בפניהם. עוד הוזכרו המחירים הרבים הנגזרים עבורו ועבור משפחתו מעצם מעורבותו בתאונה, הקושי להכיל רגשית אחריותו למותו של אדם אחר והפגיעה הקשה בדימוי העצמי, העומדת בפער לתפישתו את עצמו כאדם מיטבי ובעל קשרים חיוביים עם סביבתו. בשקלול הנתונים העריך שירות המבחן כי הסיכון להישנות התנהגות פוגענית מצדו הוא נמוך, וזאת גם נוכח הפסילה שתוטל עליו שאותה יכבד. עוד צוין כי בכפוף להמשך שיח טיפולי ממוקד טראומה וסביב עבירת ההפקרה, סיכוי שיקומו טובים. עם זאת, לאור העונש הצפוי, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית, אך הומלץ כי בשיקולי הענישה ילקחו בחשבון, לעניין אורך המאסר, גם גורמי הסיכוי של נאשם 1, ביניהם, כי מדובר באירוע חריג וקיצוני בחייו אשר נחוה כטראומתי, העובדה כי הוא אב לשלוש בנות

קטנות ובהיותו מפרנס יחיד למשפחתו. עוד הומלץ על עריכת מיון מוקדם מול גורמי שב"ס לצורך השמה במסגרת כליאה מתאימה ועל מתן היתר לשירות המבחן להמשיך ולתמוך בנאשם עד מועד כניסתו למאסר.

מהתסקיר שהוגש בעניינו של נאשם 2 עולה כי מדובר באדם כבן 64, נשוי ואב לילדים בגירים, המתגורר עם אשתו בהרצליה. הנאשם עלה ארצה בגיל 25 עם אשתו ובנם הבכור, והוא מתפרנס מזה שנים כעצמאי, בעל חנות בה מועסק גם בנו, נאשם 1. אין לחובתו הרשעות מהשנים האחרונות, וגם לא תיקים פתוחים נוספים.

בהתייחסותו לביצוע העבירות סיפר שקיבל שיחת טלפון מבהילה מבנו, אשר דיווח כי היה מעורב בתאונת דרכים, ובעקבות זאת הגיע למקום התאונה כדי לסייע לבנו, שם ראה את המנוחה מוטלת על הכביש כשמבוצעות בה פעולות החיאה. מדבריו עולה כי בנו היה נסער מאוד ובמצוקה וכי ביקש לגונן עליו, ולכן ביקש ממנו לעזוב את המקום והוא זה שייקח את האחריות לאירוע. עוד מסר כי הבין שהתנהל באופן בעייתי, ואף לא היה שלם עם בחירתו, אך חשש מאוד לבנו ולנזק שיגרם לו ולמשפחתו ולכן גם בהמשך לא התוודה על מעשיו. כיום הוא מבין כי היה עליו לסייע לבנו בדרכים אחרות ומקובלות, מבלי למסור עדות שקר. בשיחה עם שירות המבחן ניכרו הצער והחרטה שמביע בגין מעשיו וכן האמפתיה כלפי המנוחה ובני משפחתה. נאשם 2 שיתף כי מאז האירוע סובל מקשיי שינה וכי תמונות וזיכרונות מהאירוע מציפים אותו ללא שליטה ומעוררים בו מצוקה נפשית. בנוסף ביטא מצוקה וחשש מפני תוצאות ההליך המשפטי, בעיקר בנוגע לפרנסת בנו ומשפחתו שכן אם בנו ישלח למאסר והוא יבצע עבודות שירות יהיה עליו לסגור את החנות.

שירות המבחן התרשם מאדם אשר מגיל צעיר נדרש לצאת לחיים עצמאיים, במסגרתם חווה חוויות מורכבות וטראומתיות אשר טרם עובדו על ידו. גם העלייה לארץ בגיל מאוחר לוותה בקשיים רבים. למרות זאת השקיע הנאשם מאמצים בתפקוד תקין לאורך השנים והקים משפחה ועסק יציב. לצד זאת, התרשם השירות כי נאשם 2 נוטה לריצוי הסובבים אותו וכי באירוע העבירה התקשה לבחון תוצאות והשלכות מעשיו לעומק. את ביצוע העבירות מבין שירות המבחן על רקע הקשר הקרוב שלו לבנו ומתוך דאגתו לו במצב שבו אף נאשם 2 עצמו היה נתון במצוקה עקב החשיפה לתוצאותיה הקשות של התאונה. בתנאים אלו ונוכח מאפייני אישיותו התקשה להפעיל שיקול דעת מותאם. לצד האמור, סבור שירות המבחן כי הנאשם מבין היטב את הבעייתיות שבהתנהגותו בעת ביצוע העבירה וכי מצר עליה מאוד. עוד התרשם השירות כי נאשם 2 מתמודד עם תסמינים פוסט טראומתיים הקשורים בתאונת הדרכים וכי יוכל להיעזר בהליך טיפולי בתחום בריאות הנפש, אך הנאשם עצמו שלל נזקקות טיפולית מעין זו. **כגורמי סיכון** בעניינו מתייחס התסקיר לחומרת מעשיו, נטייתו לריצוי סובביו ולקשייו לבחון תוצאות מעשיו מראש. **כגורמי סיכוי** מצוינים העובדה כי אין לו הרשעות מהשנים האחרונות, הצער והחרטה שהביע בגין מעשיו, לצד אמפתיה כלפי המנוחה ובני משפחתה, תפקודו התעסוקתי היציב וקיומה של מערכת משפחתית תומכת.

לסיכום, מתרשם שירות המבחן כי הנאשם לוקח אחריות על מעשיו, מבין את הפסול שבהם ומתמודד עם תסמינים פוסט טראומטיים. להערכתו, ענישה בדרך של מאסר, גם בעבודות שירות, עשויה לפגוע בנאשם ולהוביל להתדרדרות נוספת במצבו ולקשיים כלכליים, שכן הוא ובנו עובדים לבדם בחנות ויאלצו לסגור אותה. על רקע זה הומלץ להטיל על נאשם 2 צו של"צ בהיקף של 300 שעות, לצד מאסר על תנאי.

טיעוני הצדדים

בטרם אתייחס לטיעוני ב"כ הצדדים, אציין כי אגב הצגת ההסדר הובהר כי בני משפחת המנוחה אינם תומכים בו וכי ירצו להשמיע את עמדתם במהלך הדין. על רקע זה, נשמעו במהלך ישיבת הטיעונים לעונש דברי בעלה של המנוחה, מר מאיר ציוני, אשר תיאר את מצוקתם של בני המשפחה בעקבות מותה של המנוחה. לדבריו, המנוחה היא שטיפלה לאורך השנים בילדיהם והם היו קשורים אליה מאוד. מאז האירוע הם מצויים בטרומה, אינם מסוגלים לחזור לקרבת מקום התאונה, ואף עזבו בשל כך את מקום מגוריהם ושכרו דירות במקום אחר. על רקע זה ביקש שבית המשפט ימצה עם הנאשמים את הדין. בתה של המנוחה לא הייתה מסוגלת לשאת דברים ולבטא את כאבה בעל פה, ועל כן הגישה, לעיון בית המשפט בלבד, זאת בהסכמת ההגנה, מכתב מטעמה שסומן ע/4. מבלי לפרט מעבר לדרוש, אציין כי במכתבה הנ"ל תיארה הבת את השלכותיו הקשות של האירוע עליה ועל מהלך חייה, והביעה את רצונה בהטלת עונש מאסר ממושך על נאשם 1 וחיובו בפיצוי כספי משמעותי.

ובאשר לטיעונים לעונש, סקר ב"כ המאשימה תחילה את נסיבות ביצוע העבירות, והזכיר את רצף מעשיהם החמורים של שני הנאשמים, החל ברשלנותו של נאשם 1, שגרם למותה של המנוחה, דרך שיבוש הליכי המשפט על ידי שני הנאשמים ועד עזיבתו של נאשם 1 את מקום התאונה. עוד הדגיש בטיעוניו את החומרה הרבה שבמעשי הנאשמים ואת פגיעתם הקשה בערכים חברתיים משמעותיים, ובהם קדושת החיים והצורך בהגנה על שלום הציבור והמשתמשים בדרך. באשר למידת רשלנותו של נאשם 1 ציין כי היא נמצאת ברף הגבוה בשני מובנים. האחד, בשל העובדה כי נהג במהירות מופרזת, כ-20 קמ"ש מעל המהירות המותרת. השני, העובדה כי מדובר בתאונה על גבי מעבר חציה בכביש המוכר לנאשם בשעות בוקר רגילות. באשר לעבירת ההפקרה ציין כי הפסיקה הכירה בשלוש תכליות לעבירה זו: הגשת עזרה, מניעת האפשרות כי הנהג הפוגע יחמוק מאחריות והצורך לעזור לרשויות האכיפה לחקור ולברר את נסיבות ביצוע העבירה. לדבריו, במקרה זה, התכלית הראשונה נפגעה במקרה זה ברף לא גבוה, אך שתי התכליות הנוספות מתקיימות ברף גבוה, שכן הנאשם עזב את מקום האירוע והרחיק עצמו באופן קיצוני מהאירוע, וכך גם עבירת השיבוש אשר עלולה הייתה להוביל להעמדתו לדין של האדם הלא נכון.

התובע המלומד הדגיש בדבריו את הנזק הקשה מנשוא שנגרם במקרה זה, מותה בטרם עת של המנוחה, והקושי הרב שנגרם עקב כך לבני משפחתה. עוד ציין כי נכון ששלב התאונה לא היה מתוכנן חלילה, אך כל השלבים המאוחרים יותר לא היו בגדר מעידה רגעית, ומדובר במי שהציגו מצג שווא לאורך תקופה ארוכה. לפיכך, לטענה כי קיבלו החלטה ברגע של לחץ והיסטריה משקל מוגבל בלבד, שכן היה להם זמן רב לתקן את מעשיהם. הוא הגיש אסופת פסיקה ועתר, בהתאם למדיניות הענישה הנוהגת, למתחם ענישה הנע בין 28 ל-60 חודשי מאסר בפועל. באשר לנסיבות האישיות של נאשם 1 ציין כי לנאשם 27 הרשעות תעבורה קודמות, כאשר לדבריו מדובר בעבירות חמורות המעידות על זלזול בסיכון הכרוך בנהיגה בכביש. בין העבירות ישנן הרשעות על נהיגה מופרזת, נהיגה באור אדום, נהיגה עם רישיון שפקע, נהיגה בקלות ראש, סטייה מנתיב תחבורה ועוד. באשר לתסקיר שהוגש ציין כי לטעמו אין מדובר בתסקיר חיובי, שכן שירות המבחן מציין כי הוא מתקשה לקחת אחריות מלאה על עבירת ההפקרה. התובע לא התעלם מהקשיים הרבים הצפויים לנאשם במידה ויכנס לכלא, אך אין מדובר בקשיים שונים מכל אדם אשר נכנס לראשונה למאסר, והפסיקה מראה כי במקרים כאלו יש מקום לעונש מאסר משמעותיים והאינטרס הציבורי בענישה גובר. לאור נתונים אלו טען כי מקומו של הנאשם הוא בשליש התחתון של המתחם המבוקש ויש להשית על נאשם 1 30 חודשי מאסר בפועל, פסילת רישיון נהיגה ארוכה של כ-15 שנות פסילה, מאסר על תנאי, פסילה על תנאי ופיצוי למשפחת המנוחה.

באשר לנאשם 2 הגיש פסיקה, אשר לטעמו מציגה מקרים פחות חמורים, בהם נקבעו מתחמים הנעים ממספר בודד של חודשי מאסר ועד כ-18 חודשים. נוכח העובדה כי בעניינו מדובר על מי שבמשך ימים ארוכים נמנע מלספר את האמת, עתר להשית על נאשם 2 עונש של 9 חודשי מאסר בעבודות שירות, לצד מאסר על תנאי.

ב"כ הנאשמים ציין בפתח הדברים את נטילת האחריות המלאה של נאשם 1 על התאונה ותוצאותיה הקשות. עוד הדגיש כי עבירת ההפקרה שביצע מצויה ברף החומרה הנמוך, שכן הנאשם עצר את הרכב, ירד ממנו וראה כי המנוחה מקבלת עזרה רפואית. עוד טען כי האירועים אשר קרו לאחר התאונה הם תוצאה של לחץ ובהלה מהאירוע, ואין לראות במעשי הנאשמים ככאלה הכרוכים בתכנון כלשהו. לדבריו, מדובר היה בשיחת טלפון לאביו, מתוך המצוקה בה היה שרוי, ואילו האב פעל מתוך רצון לגונן על בנו והפעיל שיקול דעת מוטעה. לאור דברים אלו ביקש לראות גם את עבירה השיבוש ככזו המצויה ברף הנמוך, עקב כך שמדובר בפעולות ספונטניות ללא תכנון.

באשר לנסיבותיו האישיות של נאשם 1 ציין כי מדובר באדם ללא עבר פלילי אשר כניסתו לכלא עלולה לפגוע ובו ולא תסייע לתקן את דרכו. הנאשם מביע צער על מעשיו ואף ניסה להביע את צערו בפני משפחת המנוחה. בנוסף, הוא מטפל בשלושת בנותיו, כאשר אשתו בהריון רביעי, והוא מפרנסן היחיד. הסנגור המלומד הפנה גם לתסקיר ממנו עולה כי הנאשם מאז האירוע כמעט ולא מתפקד, הוא לא עושה דבר מלבד ללכת לעבודתו בשביל הפרנסה, ויש לקחת בחשבון גם פגיעה זו. עוד ציין כי שירות המבחן כתב מפורשות כי לנאשם 1 סיכוי שיקום וכי במאסר לא יוכל להשתקם. לפיכך עתר להטיל עליו עונש שאינו כולל מאסר בפועל, תוך שהוא מפנה לפסיקה בעבירות הפקרה אשר הסתיימו בעונש של עבודות שירות. עוד הוסיף כי לאור העובדה שהנאשמים מנהלים את העסק המשפחתי יחד, שליחת נאשם 1 למאסר בפועל ואת נאשם 2 לעבודות שירות תביא לסגירת העסק, ובכך תביא לפגיעה כלכלית קשה במשפחותיהם. על כן יש מקום לפחות בעניינו של נאשם 2 להסתפק בהמלצת שירות המבחן ולהטיל של"צ.

באשר לנאשם 2 שב וציין כי פעל מתוך אהבה וקירבה לבנו ומתוך רצון לעזור לו, כאשר מדובר באירוע ספונטני שהחל משיחת הטלפון של נאשם 1 אליו. עוד ציין כי נאשם 2 אמנם מסר את האמת רק לאחר זמן ממושך, אך בכל זאת התעשת לבסוף, הודה ולקח אחריות על מעשיו. בנוסף הפנה לתסקיר שהוגש לגבי נאשם 2, אשר מראה כי הנאשם עבר טראומות בחייו ומציין את הפגיעה הכלכלית שתבוא בעקבות עונש מאסר בכל דרך שהיא. לאור דברים אלו ביקש להתחשב בכך שהנאשמים מכים על חטא ואף סובלים מטרומה עקב האירוע, ולכן עתר לקבל את המלצת שירות המבחן בעניינו של נאשם 2 ואילו בעניינו של נאשם 1 ביקש שלא יוטל עונש מאסר בפועל, וכי יוטל פיצוי מתוך לאור מצבם הכלכלי.

לבסוף שמעתי גם את דברי הנאשמים עצמם. נאשם 1 הביע צער עמוק על מעשיו ועל תוצאותיהם הקשות, וביטא זאת גם בפני בני משפחת המנוחה. עוד ציין את השנתיים הקשות שעברו עליו ועל בני משפחתו מאז מעורבותו בתאונה, ואת הקושי להתמודד עם החוויה הקשה בה נטל חלק. הוא מבין את חומרת מעשיו ומצטער עליהם. נאשם 2 מסר בבכי כי מדובר היה בהחלטה פזיזה, ללא תכנון מוקדם, אשר עליה הוא מתחרט. הוא הביע את צערו הכן בפני משפחת המנוחה והבהיר כי הוא מבין את כעסם. עוד הוסיף כי הכיר את המנוחה, אשר הייתה לקוחה בחנותו, ועל כן מתקשה מאד לעכל את המקרה. לבסוף ביקש את רחמיו של בית המשפט לאור הפגיעה הקשה הצפויה בשתי המשפחות.

דין והכרעה

נאשם 1 הורשע בשלוש עבירות שונות ונפרדות, שלכל אחת מהן מרכיבי חומרה ניכרים, אשר הצטברו זו לזו לכדי אירוע כולל חמור ומכביד, המחייב הטלת ענישה כואבת ומרתיעה. ספר החוקים מלמד לכאורה כי עבירת ההפקרה, שלצידה עד 14 שנות מאסר, היא שעומדת בליבת כתב האישום, אך בנסיבות המקרה שלפני אבקש לייחד תחילה מילים למעשים שהובילו למותה המצער של המנוחה, הגב' לידה ציונית ז"ל, כלומר לרשלנות הבוטה שבאה לידי ביטוי באופן בו נהג נאשם 1 באותו בוקר מר ונמהר.

השתמשתי במינוח "רשלנות בוטה", ולא בכדי, שכן מכלול הנסיבות האופפות את התאונה מלמד על מי שרשלנותו הייתה ברף גבוה במיוחד ממספר היבטים. ראשית, תזכר העובדה כי הנאשם נהג ברכבו בטבורה של עיר במהירות של 71 קמ"ש, העולה במידה ניכרת על המהירות המותרת - 50 קמ"ש בלבד. התנהלות מעין זו כרוכה מיניה וביה בסיכון ניכר למשתמשי הדרך ועוברי האורח, שכן אין היא מספקת זמני התרעה ותגובה מספקים, כאשר מתעורר הצורך בבלימה על רקע חשש לפגיעה ברכב אחר או בהולך רגל. שנית, מדובר בתאונה אשר התרחשה בעת שהמנוחה חצתה את הכביש על מעבר חצייה מסומן, מבצרו של הולך הרגל, מקום בו מורות הוראות הדין מפורשות על החובה המוגברת להאט ככל שנדרש ולהעניק להולך הרגל את זכות הקדימה לחציה בטוחה ושלווה. שלישית, על אף שמדובר היה בשעות בוקר מוארות ובדרך המוכרת היטב לנאשם, ועל אף ששדה הראייה מאפשר זיהוי מוקדם של הולכי רגל החוצים את הכביש, המעבר עצמו היה מסומן היטב ולצדו תמרורים מאירי עיניים, ורכב נוסף האט בנתיב הימני ואפשר למנוחה לחצות, לא הבחין כלל הנאשם במנוחה עד לרגע התאונה, ופגע בה בנסיעה רצופה ומהירה, ללא כל ניסיון בלימה או האטה.

בשים לב למכלול נתונים אלה, ראוי להבהיר כבר בפתח הדברים, ועוד בטרם בחינת העבירות הנוספות והשלכותיהן, כי דינו של נאשם 1 להישלח לתקופת מאסר ממשית מאחורי סורג ובריוח כבר בשל מידת הרשלנות הגבוהה שלו, אשר הביאה לקיפוח חייה של אישה בדמי ימיה, ולפגיעה קשה ובלתי ניתנת לאיחוי בבני המשפחה שהותירה מאחור.

על מדיניות הענישה המתחייבת בגין גרימת מוות בנהיגה רשלנית, לנוכח הפגיעה בערכים החברתיים הבסיסיים ביותר, אלה המחייבים הקפדה על שלומו, בטחונו וחיו של כל אדם באשר הוא אדם, עמד בית המשפט העליון לא פעם. יפים לעניין זה דברים שנאמרו אך לאחרונה ברע"פ 4930/21 קורן נ' מ"י (4.8.21):

"בית משפט זה שב וציין את החומרה שבקיפוח חיי אדם כתוצאה מנהיגה רשלנית, וקבע כי על הגורם למותו של אחר לתת את הדין על מעשיו, וזאת בדרך של מאסר מאחורי סורג ובריוח. אמנם מציאות זו אינה קלה, אך היא הכרחית להרתעת נהגים מפני נהיגה רשלנית, וחיונית למיגור תאונות הדרכים בישראל (רע"פ 3575/19 תבור נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (30.6.2019))."

עוד הובהר בפסיקה לא פעם כי גם נסיבות אישיות המצדיקות התחשבות אינן יכולות ככלל להימנע מהטלת עונש המאסר המתחייב, וכי זה צריך לשקף את רמת הרשלנות שבאה לידי ביטוי במעשיו של הנאשם. בע"פ 6755/09 אלמוג נ' מ"י (16.11.09) למשל, נאמר כך:

"נדמה שקיימים שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונת דרכים קטלנית ברשלנות. האחד, ראוי לגזור על נאשם עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת, הן בשל עקרון קדושת החיים והן משיקולי הרתעה. השני, בדרך כלל, הנסיבות האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם ע"י אנשים נורמטיביים. השלישי, אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות".

כאמור, במעשיו של הנאשם באה לידי ביטוי רשלנות רבתי, ועל כן ראוי שבגין העבירה של גרימת מוות ברשלנות כשלעצמה יישא עונש מאסר של ממש, על אף שבשונה מעבירת ההפקרה, בה אדון כעת, מדובר אך בעבירה מסוג עוון.

באשר לעבירת ההפקרה שעבר נאשם 1, הרי שמבלי להקל בה ראש כלל ועיקר, ובשונה מרף החומרה הגבוה שבעבירת הרשלנות שעבר, הרי שבמדרג החומרה של מעשי ההפקרה יש למקם את מעשיו ברף חומרה נמוך באופן יחסי, וזאת בשים לב לפגיעה המצומצמת בתכלית המרכזית העומדת ביסוד עבירה זו, ואפרט.

"תכליתה של עבירת ההפקרה נידונה בעבר בפסיקה במספר מקרים ((ראו: ע"פ 7159/98 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נג(2) 632, 644 (1999); ע"פ 1977/05 גולה נ' מדינת ישראל (2.11.2006) (להלן: פרשת גולה), בפסקה 19; ע"פ 5000/08 סומך נ' מדינת ישראל (22.3.2009) (להלן: פרשת סומך), בפסקה 10; ע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל (12.1.2011) (להלן: פרשת ימיני)). בפרשות אלה קבע בית המשפט כי עבירת ההפקרה משרתת מטרה מרכזית אחת, ולצידה שתי מטרות-משנה:

- (א) המטרה הראשונה - העבירה מבטיחה כי תינתן עזרה מידית לנפגע בתאונה, וזאת על-מנת לשמור על גופו ועל חייו של הנפגע.
- (ב) מטרות המשנה -

- (1) העבירה מכוונת למנוע מנהג מלהתחמק מאחריותו לתאונה.
- (2) עבירת ההפקרה מקלה על יכולתן של רשויות אכיפת החוק לברר כיצד נגרמה תאונת הדרכים ומי אחראי לה."

דבריו אלה של בית המשפט העליון מתוך ע"פ 9628/09 שרעבי נ' מ"י (1.3.12), בדבר תכליותיה של עבירת ההפקרה מבהירים כי בראש ובראשונה נועדה עבירה זו לוודא כי תינתן בדחיפות העזרה הרפואית הדרושה לקורבן, על מנת להציל את חייו ולשמור על בריאותו. אמנם אין להקל ראש בתכליות המשנה, וכפי שהובהר הבהר היטב בעניין שרעבי הנ"ל ובמקרים אחרים, עבירת ההפקרה אינה מתמצה בהושטת העזרה הרפואית והיא מחייבת נהג המעורב בתאונה להישאר במקום ולקחת אחריות לאירוע אל מול גורמי הרפואה ונציגי אכיפת החוק, אך ברי כי נדבך מרכזי ביותר בתכליות העבירה הנו הצורך לוודא קבלת סיוע רפואי דחוף לנפגעים.

והנה, במקרה שלפנינו, עולה מפורשות מעובדות כתב האישום המתוקן כי נאשם 1 עצר את רכבו מרחק קצר לאחר

מקום התאונה, ירד מהרכב, וראה במו עיניו כיצד חובש הצלה, אשר היה על אופנוע ועבר במקום, עצר והחל לבצע פעולות החייאה במנוחה, והכל בטרם עזב את מקום התאונה בעקבות הגעתו של אביו והאינטראקציה שהתרחשה ביניהם. בנסיבות מעין אלה, מבלי להקל ראש כהוא זה בחומרה הכרוכה בבחירתו של נאשם 1 לעזוב את המקום בטרם הגיעו כוחות המשטרה לזירת התאונה, ומהפגיעה המשמעותית שגרם לתכליות המשנה שפורטו לעיל, הרי שבשונה ממקרים אחרים, חמורים יותר, המוכרים בפסיקה, עצר הנאשם את רכבו, ירד מהרכב ועזב את המקום רק לאחר שראה כי המנוחה זוכה לטיפול חירום רפואי, וכי לא יוכל בהיבט הזה עוד לסייע לה. לפיכך, בתוך מדרג החומרה של עבירת ההפקרה מצויים מעשיו ברובד נמוך באופן יחסי.

העבירה של שיבוש מהלכי משפט, לעומת זאת, מצויה במקרה זה ברף החומרה הגבוה, לגבי שני הנאשמים. אמנם במישור האנושי ניתן להבין דאגת אב לבנו ורצון לסייע לו, וככל שמדובר בהחלטת נאשם 1 להיענות להצעת אביו, לעזוב את מקום התאונה ולאפשר לאב להציג את עצמו כנהג הרכב, הרי שמדובר בהחלטה שנתקבלה תחת סערת רגשות ולנוכח הטראומה הקשה שחווה גם הוא עת החל להפנים את תוצאות מעשיו. אלא שנסיבות מקלות אלו שאולי עמדו בתוקף באותן דקות ראשונות אינן יכולות להסביר או להצדיק את המשך התנהלותם של השניים, אשר לאורך ימים ארוכים נמנעו מלחשוף לפני המשטרה את האמת בדבר אופן התרחשות התאונה וזהות הנהג הפוגע.

נאשם 1 בחר למלט את עצמו מהאחריות ולהניח לאביו ליטול אותה על עצמו באופן שקרי. נאשם 2 פעל ביודעין, לאורך זמן, לשיבוש החקירה, בכך שהציג עצמו ככזב כמי שנהג ברכב בשתי חקירות שונות באזהרה, לרבות בעת שנחקר 10 ימים תמימים לאחר התאונה. אין מדובר אפוא אך בהחלטה רגעית וספונטנית שבוצעה תחת לחץ הנסיבות, אלא בהחלטה מודעת ונחושה, לאורך זמן, אשר עלולה הייתה לטרפד את החקירה המשטרתית, ואף להביא חלילה להעמדתו לדין של מי שאין לו כל יד ורגל בגרימת התאונה. יתרה מכך, גם באותה החלטה "ספונטנית" כביכול קיימת חומרה יתרה, שכן הן עקרונות הדין והן המוסר האנושי הבסיסי מחייבים בזמנים קשים מעין אלה עמידה איתנה על עקרונות של צדק ונטילת אחריות, וכעניין שבמדיניות אין לייחס משקל רב לקולה לכניעתם של הנאשמים לחולשותיהם, גם אם נבעה ממניעים אנושיים וטבעיים.

אם לסכם את האמור עד כה, הרי שבכל הנוגע לעבירות של גרימת מוות ברשלנות ושיבוש מהלכי משפט, עבירות מסוג עוון שלצדן עונש מרבי של 3 שנות מאסר, מידת הפגיעה בערכים המוגנים ומידת החומרה של מעשי הנאשמים מצויות ברף הגבוה, ואילו עבירת ההפקרה, שלצדה עונש מרבי חמור של 14 שנות מאסר, מצויה בנסיבות העניין ברף חומרה נמוך באופן יחסי. על מנת לעמוד על העונשים שיש להשית בנסיבות מעין אלה, אפנה כעת לבחינת הענישה הנוהגת במקרים בעלי מאפיינים דומים.

בע"פ 5754/19 **קשתי נ' מ"י** (22.1.20), נדון ערעורה של נאשמת שהורשעה בעבירות של גרימת מוות ברשלנות והפקרה לאחר פגיעה. המערערת פגעה ברכבה בהולך רגל שחצה את הכביש במעבר חצייה, והלה הוטח על שמשת המכונית והוטל אל הכביש. הולך הרגל הובהל לבית החולים, וכעבור שלושה ימים נפטר מפצעיו. נקבע כי המערערת ידעה שפגעה במנוח, אך לא עצרה את רכבה במקום התאונה כדי לברר תוצאותיה ואף לא הזעיקה עזרה. רק לאחר כ-40 דקות התקשרה ודיווחה לרשויות על קרות התאונה. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם בעניינה של המערערת **נע בין 24 ל-48 חודשי מאסר**, ודן אותה **ל-24 חודשי מאסר בפועל** לצד פסילה למשך 7 שנים ופיצוי

בסך 50,000 ₪ למשפחת המנוח. בית המשפט העליון דחה את הערעור שהוגש על חומרת העונש וקבע כי המתחם שנקבע מבוסס היטב בנסיבות האירוע ובפסיקה הנוהגת. **בהשוואה למקרה שלפני, דומה כי מידת הרשלנות שבג דומה, חומרתה של עבירת ההפקרה רבה יותר לנוכח הפגיעה בתכלית המרכזית - מתן הסיוע הרפואי, ומאידך הפגיעה בתכליות המשניות מצומצמת יותר ולא מתקיימות הנסיבות המחמירות הנוספות הכרוכות בעבירת השיבוש.**

בע"פ 6006/21 **רימר נ' מ"י** (15.3.22), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של גרימת מוות ברשלנות, הפקרה לאחר פגיעה ושיבוש הליכי משפט. המערער התנגש ברכבה החונה של המנוחה, אשר עמדה מחוץ לרכבה. מפגיעתו של המערער נהדפה המכונית החונה לעבר המנוחה, והיא נפלה ארצה וראשה נחבט בכביש. מיד לאחר התאונה המערער המשיך בנהיגה איטית, פתח את חלונו ומשהבחין במנוחה שרועה על הכביש ואדם אחר רכון מעליה האיץ את מהירות נסיעתו. בהמשך גם תיקן את הפנס הקדמי ברכבו, על מנת למנוע זיהוי כנהג הפוגע. בית המשפט המחוזי קבע כי **מתחם העונש בעניין עבירות גרימת המוות וההפקרה נע בין 40 ל-72 חודשי מאסר**, לצד פסילת רישיון נהיגה לתקופה של 7 - 12 שנים. באשר לעבירת השיבוש קבע מתחם ענישה הנע בין רכיב ענישה ללא מאסר בפועל לבין מספר בודד של חודשי מאסר, תוך שצוין כי עבירת השיבוש במקרה זה מצויה ברף העליון של המתחם. לאור גילו של המערער, מצבו הבריאותי ועברו התעבורתי הוטלו עליו **42 חודשי מאסר בפועל** ופסילת רישיון למשך 12 שנים. ערעורו, כאמור, נדחה. **מדובר במקרה חמור במידת מה מהמקרה שלפני בשל הנסיבות המחמירות יותר של עבירת ההפקרה, אם כי בכל הנוגע לעבירות הנוספות דומה כי המקרה שלפני חמור מעט יותר. עוד יש לקחת בחשבון את העובדה כי הנאשם שלפני, בשונה מרימר, הודה במיוחס לו ונמנע מניהול המשפט.**

פסק הדין בע"פ 7369/19 **גוטפריד נ' מ"י** (10.2.20), דן בעניינה של מערערת אשר הורשעה, על פי הודאתה, בעבירות של גרימת מוות ברשלנות והפקרה לאחר פגיעה. המערערת פגעה בהולכת רגל שעה שחצתה במעבר חציה, תוך שנהגה במהירות ולא האטה לפני מעבר החציה. נקבע כי רמת רשלנותה של המערערת היא ברף העליון. לאחר הפגיעה המשיכה המערערת בנסיעה בלא להזעיק עזרה. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם הענישה נע בין 40 חודשים ל-7 שנות מאסר בפועל, לצד פסילת רישיון נהיגה הנע בין 7 ל-12 שנים. לאור גילה של המערערת ותרומתה לקהילה, לצד עברה התעבורתי הכולל 46 הרשעות, השית עליה בית המשפט המחוזי 4.5 שנות מאסר ופסל את רישיון הנהיגה שלה למשך 15 שנים. הערעור שהגישה לבית המשפט העליון התקבל באופן חלקי, כך שנוכח הנסיבות האישיות המיוחדות והמלצת שירות המבחן הוחלט להקל בעונשה ולהעמיד אותו על **27 חודשי מאסר בפועל**.

בע"פ 9924/16 **פוגרבניאק נ' מ"י** (8.5.17), נדון ערעורה של מי שהורשעה על פי הודאתה בעבירות של הפקרה אחרי פגיעה, גרימת מוות ברשלנות ואי מתן אפשרות להולך רגל לחצות במעבר חציה בבטחה. המערערת הסיטה מבטה מהכביש במהלך הנהיגה לעבר הטלפון הסלולרי שהחזיק בן זוגה, ופגעה בהולכת רגל על מעבר חציה. הולכת הרגל נזרקה קדימה ונותרה שרועה על הכביש, כתוצאה מכך סבלה מחבלות קשות ושברים מרובים בגפיים. המערערת עזבה את המקום מבלי להזעיק עזרה, על אף שידעה כי הולכת הרגל נחבלה קשות. בסופו של דבר נפטרה הולכת הרגל בבית החולים. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 4 ל-7 שנות מאסר, וגזר על הנאשמת 4 שנות מאסר. במהלך הדיון בערעור, לאחר שנשמעו טענות הצדדים והערות בית המשפט, בהסכמת המאשימה, העמיד בית המשפט העליון את עונשה על **33 חודשי מאסר בפועל**, זאת על מנת לאפשר לבתה הפעוטה של המערערת

לשהות לצדה בתקופת מאסר על פי נוהלי שב"ס.

בע"פ 1512/19 **עכאשי נ' מ"י** (4.12.19), נדון ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה, גרם מוות ברשלנות, נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא ביטוח ושיבוש מהלכי משפט. המערער, אשר היה פסול מלנהוג לתקופה של 19 חודשים על פי גזר דין קודם, נהג ברכבו, עקף אופנוע, סטה במהלך העקיפה ימינה, פגע באופנוע וגרם למותו של הנהג. המערער, אשר ידע כי היה מעורב בתאונה, נמלט מן המקום ולא הזעיק עזרה. מיד לאחר התאונה נסע למקום מבודד ותיקן את הנזקים שנגרמו לרכבו על מנת להכשיל את החקירה. בית המשפט המחוזי קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 4 ל-7 שנות מאסר**, וגזר על המערער עונש של **5 שנות מאסר** בפועל, וכן פסילת רישיון נהיגה למשך 12 שנים. ערעור הנאשם על חומרת העונש נדחה על ידי בית המשפט העליון. **מדובר במקרה חמור יותר מזה שלפני, שכן עבירת ההפקרה עומדת במקרה זה במלוא עוזה וחומרתה, לצד העבירות הנוספות.**

אציין כי הסגור המלומד הגיש לעיוני מספר רב של החלטות, מהן ביקש ללמוד על הענישה הראויה, אך עיון בהן מלמד כי עבירת ההפקרה המוזכרת במרביתן אינה נוגעת לעניינינו, שכן אין מדובר בעבירה על סעיף 64א(ג) לפקודה, העוסק בתאונות בהן נגרמו חבלות חמורות או מוות, אלא בעבירות על סעיף 64א(א) או 64א(ב) לפקודה, שנסבותיהן קלות יותר ולצדן עונש מרבי נמוך בהרבה. אותם גזרי דין בודדים בהם מדובר היה בעבירה על סעיף 64א(ג) לפקודה, לא הסתיימו, למרבה המזל, במוות, ועל כן לעבירות ההפקרה שנדונו שם, לא הצטרפה העבירה של גרימת מוות ברשלנות. בנסיבות אלה, לא מצאתי הצדקה לסקור החלטות אלה ולא סברתי כי יש להן השלכה כלשהי לעניינינו, זולת מקרה אחד ויחיד שיפורט כעת.

מדובר בע"פ 4311/14 **אבוטבול נ' מ"י** (20.5.15), בו הורשע הנאשם העיקרי, על פי הודאתו, בעבירות של הפקרה אחרי פגיעה, נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, נהיגה ללא פוליסת ביטוח תקפה, ניסיון לשבש מהלכי משפט, השמדת ראיה והדחה בחקירה. הנאשם נהג ברכבו, למרות שהיה פסול מלנהוג, ופגע במנוחה עת חצתה במעבר חצייה. הנאשם המשיך בנסיעתו באופן רציף, לא עצר ולא הזעיק עזרה. בהמשך אף קנה חלקי חילוף והתקינם ברכב על מנת למנוע גילוי כרכב הפוגע. בית המשפט המחוזי קבע בעניינינו מתחם ענישה הנע בין 3 ל-7 שנות מאסר, וכן מתחם פסילה בפועל הנע בין 5 ל-15 שנים. על הנאשם, בעל עבר פלילי ותעבורתי, הוטלו 4 וחצי שנות מאסר ופסילת רישיון למשך 10 שנים. נאשם נוסף הורשע בשיבוש מהלכי משפט, על כך שעזר לנאשם 1 לטשטש את מעורבותו בתאונה, והוטלו עליו 4 חודשי מאסר בעבודות שירות. במסגרת הערעור נקבע כי המתחם הנכון בעניינינו של הנאשם העיקרי עומד **על שנתיים עד 5 שנות מאסר**, ועונשו הוקל בהתאם ל-**42 חודשי מאסר בפועל. תשומת הלב תופנה לכך שבמקרה זה לא היה הנאשם אחראי לתאונה ולגרימת המוות, והעונש שהוטל נגזר לנוכח עבירת ההפקה והעבירות הנלוות בלבד.**

בשים לב לפסיקה הנוהגת, למכלול הנסיבות הנוגעות לביצוע העבירות שעבר נאשם 1, ולמידת הפגיעה המשתנה בערכים החברתיים של כל אחת מהעבירות שביצע, כפי שפורט לעיל בהרחבה, אני סבור כי ראוי במקרה זה לכבד את הסדר הטיעון, במובן זה שאין להטיל על נאשם 1 עונש חמור יותר מזה שלו עתרה המאשימה בגדר הסדר הטיעון. הן מתחם הענישה שהציגה המאשימה בטיעוניה והן העונש לו עתרה נותנים ביטוי עונשי ממשי ומרתיע, כמתחייב לנוכח נסיבות המקרה וחומרת הפגיעה בערכים החברתיים ובבני משפחת המנוחה. לצד מסקנה זו, ראוי להדגיש כי הענישה

לה עתרה המאשימה במסגרת הסדר הטיעון הינה ענישה מתונה, אשר אין בה בנסיבות העניין משום מיצוי הדין ואשר נותנת ביטוי מלא לנסיבות השונות לקולה דוגמת העבר הפלילי הנקי, נטילת האחריות והחיסכון הכרוך בניהול המשפט. ענישה זו מצויה כאמור בסמיכות רבה לרף התחתון של מתחם הענישה המתחייב בגין מעשיו של הנאשם. לפיכך, אינני סבור כי קיימת הצדקה להקל עם הנאשם הקלה נוספת ולהטיל עליו עונש מאסר קצר יותר מזה המצוי ברף העליון של ההסדר שגובש.

מסקנה זו מתחזקת לנוכח עברו התעבורתי העשיר של נאשם 1 ולנוכח חלק מהנתונים המפורטים בתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו. באשר לרישומי התעבורה הקודמים, הרי שלאורך עשרים השנים האחרונות צבר הנאשם לא פחות מ-27 הרשעות בתחום זה, לרבות בעבירות חמורות של נהיגה ללא רישיון בר תוקף, שימוש שלא כדין בטלפון נייד במהלך הנהיגה, סטייה מנתיב נסיעה, אי ציות לתמרור, נהיגה באור אדום ונהיגה בקלות ראש. אין זה פלא אפוא כי שירות המבחן התרשם מנטייתו להתנהל במהלך הנהיגה באופן אגוצנטרי, כשרואה לנגד עיניו בעיקר את צרכיו בניידות ומתקשה לחשוב על השלכות התנהגותו על סביבתו ומשמעות הסיכון העולה מבחירותיו. כמו כן, עלו מהתסקיר, לצד הנתונים המקלים המעידים על חרטה, הרתעה והשלכות קשות של התאונה על מצבו הנפשי ועל אורח חייו וחיהם של בני משפחתו הקרובים, גם נתונים בעייתיים המעידים על תחושה קורבנית ועל קושי בקבלת אחריות מלאה בכל הנוגע לעבירת ההפקרה.

בנסיבות מעין אלה, בצדק ציינה המאשימה בטיעוניה כי את עונשו של הנאשם לא היה מקום לקבוע ברף התחתון של מתחם הענישה, אלא במיקום גבוה יותר בחלקו התחתון של המתחם, וממילא העונש שהתבקש על ידה, 30 חודשי מאסר בפועל, אינו מחמיר בנסיבות כלל ועיקר ובנסיבות אחרות, ללא הסדר הטיעון ייתכן כי היה מקום להשית על הנאשם עונש חמור מעט יותר. עם זאת, אין מקום להתעלם מההודאה, שהביאה לחיסכון בזמן ציבורי יקר, ומיתר הנסיבות האישיות והמשפחתיות המפורטות בתסקיר, ואשר מצדיקות התחשבות, אשר בשקלול הכולל מאפשרות אימוץ ההסדר המתון, ברף העליון שלו, אך לא מעבר לכך. לצד עונש המאסר מתחייבת גם פסילה ממושכת ברוח הפסיקה שהוצגה לעיל, הן בשל הרף הגבוה של הרשלנות שהפגין הנאשם, הן לנוכח עברו התעבורתי והן לנוכח התרשמות שירות המבחן מגורמי הסיכון בנהיגתו. כמו כן, יש לחייבו בתשלום פיצוי הולם לבני משפחת המנוחה.

ובאשר לנאשם 2, הרי כפי שהובהר לעיל, עבר הנאשם עבירה של שיבוש מהלכי משפט ברף חומרה גבוה, ובעבירה של מסירת הודעה כוזבת, תוך הצגת מצגי שווא בוטים, במודע ומתוך כוונה, לפני גופי החקירה, לרבות 10 ימים תמימים לאחר התאונה. מעשים מעין אלה, פגיעתם הפוטנציאלית באכיפת החוק ובהליכי משפט הוגנים וצודקים רבה, ולפיכך מחייבים הם, גם אם ניקח בחשבון את רצונו הטבעי של אב לגונן על בנו ולסייע לו, ענישה מרתיעה הכוללת מרכיב ממשי של מאסר בפועל, גם אם בדרך של עבודות שירות.

במקרה דומה, בו דנתי בעבר בבית משפט השלום בת"פ (נת' 6828-04-13 מ"י נ' גליקסמן (12.11.14)), קבעתי **מתחם ענישה הנע בין 5 ל-15 חודשי מאסר** בעניינו של אדם שהורשע באותן עבירות ממש בכך שמסר במטרה, לבקשת מעסיקו, שגרם לתאונת דרכים קטלנית בה מצאו את מותן שתי הולכות רגל, הודאה כוזבת ולפיה הוא זה שנהג ברכב וגרם לתאונה. כעבור כשעה וחצי, כאשר התברר כי הממצאים מזירת התאונה אינם מתיישבים עם גרסתו, חזר בו וסיפר את האמת. מתחם מעין זה עשוי גם להתאים לעניינו ובכוחו לבסס שתי מסקנות בעלות חשיבות. ראשית, הסדר

הטיעון שהוצג, ובראשו עתירה עונשית של מאסר לנשיאה בעבודות שירות לתקופה המרבית הקבועה בחוק, הנו הסדר סביר, המצוי בגדר מתחם העונש ההולם למעשים, וראוי לכבדו. שנית, בהעדרם של שיקולי שיקום ממשיים, מתחייבת ענישה הכוללת תקופת מאסר ממשית בעבודות שירות, ואין כל אפשרות לאמץ את המלצת שירות המבחן בדבר הטלת של"צ, ללא כל מרכיב של מאסר בפועל.

התסקיר מפרט שיקולים בעלי משקל שמצדיקים הימנעות ממיצוי הדין עם נאשם 2. המדובר באדם בוגר, כבן 64, אשר לחובתו הרשעות ישנות בלבד, ומתחומים שאינם נוגעים לעניינו. הנאשם ניהל ככלל אורח חיים נורמטיבי ופרנס משפחתו בכבוד. בשיחותיו עם שירות המבחן ניכרו הצער והחרטה שמביע בגין מעשיו וכן האמפתיה כלפי המנוחה ובני משפחתה. לאורך חייו חווה חוויות מורכבות וטראומתיות, אך השקיע מאמצים בתפקוד תקין לאורך השנים והקים משפחה ועסק יציב. כיום הוא מתמודד עדיין עם תסמינים פוסט טראומטיים הקשורים בתאונת הדרכים וענישה בדרך של מאסר, לרבות בעבודות שירות, עלולה לגרום לפגיעה כלכלית. מכלול נתונים אלה, על אף שאין בכוחו להביא לכדי סטייה לקולה מהמתחם, מצדיק נקיטה ביחס מקל בגדר המתחם, הימנעות מאימוץ הרף העליון של הסדר הטיעון שהוצג והטלת עונש מאסר בעבודות שירות לתקופה ממשית, אך מתונה יותר מזו שהתבקשה על ידי המאשימה, לצד ענישה משלימה בדמות מאסר מותנה וקנס כספי.

לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1:

1. מאסר בפועל למשך 30 חודשים, בניכוי ימי המעצר מיום 28.6.20 ועד יום 1.7.20.
2. 6 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם עבירה של גרימת מוות ברשלנות, שיבוש מהלכי משפט או נהיגה בזמן פסילה.
3. אני פוסל את הנאשם מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך 12 שנים, מיום שחרורו של הנאשם ממאסר.
4. פיצוי לבני משפחת המנוחה בסך 40,000 ₪. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט בשמונה תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 10.8.22 ויועבר על ידי המזכירות לבני המשפחה בהתאם לפרטים שיסופקו על ידי המאשימה.

לבקשת שירות המבחן, אני מתיר לו לעמוד בקשר עם הנאשם ולסייע לו גם לאחר מתן גזר הדין, ועד

למועד כניסתו בפועל למאסר.

נאשם 2:

1. מאסר בפועל למשך 6 חודשים, אשר יינשא בעבודות שירות.
2. 6 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום סיום עבודות השירות לא יעבור הנאשם אחת העבירות בהן הורשע בהליך זה.
3. קנס בסך 5,000 ₪ או 75 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בתוך 60 יום.

העתק יועבר לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ג סיוון תשפ"ב, 12 יוני 2022, במעמד הצדדים.